

Proběhla demolice budov nádraží Podlesí

Je to vždy smutný pohled, když se vám před očima rozpadají opuštěné budovy míst, kde ještě nedávno nacházelo práci mnoho našich lidí. Ať už jde o naši pilu a nebo o nádraží.

Vždy to má stejný scénář. Nejprve někdo hodně daleko rozhodne o tom, že vzdálený provoz již nepotřebuje, propustí nebo přesune zaměstnance jinde a budovy jsou pak vydány na milost povětrnostním vlivům, nenechavcům a zlodějům, vandalům a malým grázlíkům, kteří doma nikomu nechají.

Zkáza komplexu staničních budov někdejší železniční stanice Podlesí začala již před více než patnácti lety. V prosinci roku 1997 odtud byli výpravčí, jako poslední dopravní zaměstnanci, přesunuti do Červeného Potoka. Zdejší stanice pak byla vedena jako nákladní zastávka. Po požáru sousedního obytného domu a odchodu paní Koutné z bytu v patře výpravní budovy už nestálo vandalismu nic v cestě. A když tudy přestaly v roce 2011 jezdit i osobní vlaky, nestyděl se někdo vytrhat dlažbu na nástupišti, otrhat plechy ze střech a... Ve výčtu škod bychom mohli pokračovat.

Přestože se vlaky po roce alespoň na víkend vrátily, výpravní budova přestala už

na dobro sloužit cestujícím. Stejně jako ve Vlaském, ani tady nenajdou lidé přístřeší před nepohodou, natož pak lavičku, kde by si odpočinuli po dlouhé cestě na vlak.

Správa železniční dopravní cesty, s. o., v Olomouci se rozhodla situaci řešit radikálně - demolicí. Od 6. ledna firma Tomi-Remont, a. s., Prostějov provedla demoliční práce.

Zmizela budova skladiště, útulku traťového okrsku, drobné hospodářské stavby za výpravní budovou, strážní domek u řeky a nakonec i bývalý obytný dům, kde kdysi byli

tři bytové jednotky pro rodiny železničářů.

Ušetřeny byly zatím výpravní budova a stavědlo na dolním konci stanice, které jsou ve vlastnictví Českých drah, a. s.

Dnes se zdá být až neuvěřitelné, že tu kdysi ve směně pracovali výpravčí a dva výhybkáři a že stanice měla i svého vlastního přednostu. Ale asi to tak musí být, staré musí ustoupit novému. Snad se jednou dočkáme toho, že to na vlak u nás nebude tak daleko...

Arnošt Juránek

Foto Ondřej Chmelík

Revitalizace náměstí v Podlesí

PODLESE - V rámci projektu Revitalizace náměstí v Podlesí budou odstraněny staré a nemocné stromy a místo nich bude vysazeno cca 25 ks ozdobných javorů, kulovitěho tvaru, 11 ks jabloně lesní a cca 30 ks lípy, dorůstající výšky 8 až 9 metrů.

Vysazeny budou také nové keře a to cca 900 ks tavolníku japonského, který dorůstá do výšky 50 cm, 33 ks růží a 70 ks azalky opadavé. Obnoveno bude cca 3 345 m²

nových trávníků. Nově se vybudují pískové cesty ke kašně a nová keřová výsadba kolem kašny, památníku a morového sloupu. Bude tam vysazen tavolník japonský a tavolník nízký.

Termín pro provedení prací je jaro 2014. Akci realizuje o.s. Harta Jeseník.

Obec Malá Morava

Dokončena obnova katastrálního operátu

Dne 31. ledna 2014 byla dokončena obnova katastrálního operátu přepracováním (digitalizace katastrální mapy) v katastrálním území Sklené u Malé Moravy obce Malá Morava, Malá Morava, Zlatý Potok a Křivá Voda. Předpokládaná platnost obnoveného katastrálního operátu a ukončení platnosti dosavadního katastrálního operátu bude vyhlášena Katastrálním pracovištěm Šumperk ke dni 6. 3. 2014.

V období od 3. 2. 2014 do 14. 2. 2014 je obnovený katastrální operát vyložen k veřejnému nahlédnutí podle § 16 odst. 1 zákona č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky, v budově Obecního úřadu Malá Morava. Vždy v pondělí bude na obecním úřadě přítomen zástupce katastrálního úřadu, který poskytne více informací. V ostatních dnech informace poskytne starosta obce. Telefonní kontakt na něj je 724 186 911.

Důsledkem obnovy katastrálního operátu

může být jak změna výměry parcel, tak změna poplatníka daně z pozemku. Poplatníkem je v zásadě vlastník pozemku. Výjimku představují pronajaté pozemky, jestliže jsou evidované v katastru nemovitostí zjednodušeným způsobem, kdy je poplatníkem daně nájemce. Po skončení obnovy katastrálního operátu již pozemky nejsou evidovány zjednodušeným způsobem (§ 40 odst. 4 zákona č. 256/2013 Sb., katastrálního zákona), a poplatníkem se stává vlastník. Změna

výměry parcely i změna poplatníka daně z nemovitostí jsou okolnostmi rozhodnými pro vyměření daně z nemovitostí. Vlastník nemovitosti je tedy povinen za nemovitosti dotčené provedenou obnovou katastrálního operátu, při které u nich došlo ke změnám těchto rozhodných okolností, podat úplné nebo dílčí daňové přiznání na rok následující po roce, v němž tyto změny nastaly.

Obec Malá Morava a ČÚZK

Třídění odpadu má smysl

Jedním ze způsobů, jak pozitivně ovlivnit prostředí kolem sebe, je třídění odpadu. To je vůbec to nejmenší, co můžeme pro životní prostředí udělat. Touto každodenní činností jste vy, kteří odpady třídíte, výrazně snížili zátěž životního prostředí, a to především

díky velké úspoře energie a emisí, které tak nebyly zbytečně vypuštěny do vzduchu. Tříděním a recyklací odpadů také šetříte přímární zdroje surovin a místo na skládkách, které se tak nemusí dále rozšiřovat.

Jsmo rádi, že je vás rok od roku více a že se třídění odpadu stalo už pro 70 % z vás zcela přirozenou součástí života. Máte opravdový důvod být na sebe hrdí. Na krajině, která nás všechny obklopuje, poznáte sami nejlépe pozitivní dopady svojí práce. Chcete názorně vidět několik příkladů?

Víte například, že:

23 km² přírody bylo v loňském roce zachráněno právě díky třídění odpadu. Dosáhlo se toho tím, že se recyklovalo a znovu využilo 71 % celkové produkce obalových materiálů! Recyklát pak při výrobě nových výrobků nahradil přírodní zdroje, které se tak nemusely vytěžit. Tím se také podařilo snížit zátěž životního prostředí, protože díky třídění odpadu je v atmosféře o 1 114 840 tun CO₂ ekv. méně. Má to smysl, třídíte odpad!

1 800 000 stromů nebylo v lese zbytečně pokáceno právě díky tomu, že se vytrídilo více než 430 000 tun papíru! 1 tuna vytríděného papíru dokáže uspořit až 2 tuny dřeva. Česká domácnost v minulém roce vytrídila 45 kilogramů papíru a celková míra recyklace papírových obalů dosáhla 85 %. Díky tomu se třeba noviny tisknou na papír, který je až z 98 % recyklovaný. A to má smysl!

Jen škoda, že si i někteří z nás, v naší obci, neuvědomují, že třídění je dobrá věc. Raději odpadky hodí, kam je napadne. Tak jako na naší fotografii.

Připravil
Petr Mahel

Zahájena výuka náboženství

Po mnoha letech začala 7. ledna na Malé Moravě, v budově bývalé pošty, výuka náboženství.

Netradiční povídání o životě významných světců, jako jsou sv. Jan Bosco, sv. Cyril a Metoděj, sv. Pavel a další, zpěv písní s kytarou a dobrá nálada čeká na každého návštěvníka. V případě zájmu je možno

připravit ke svátosti křtu, prvního svatého přijímání či biřmování. Výuku vede P. Petr Dolák z Hanušovic.

Scházíme se každé úterý v 17 hod. Všichni jste srdečně zváni. Na věku nezáleží. Bližší informace můžete získat na internetových stránkách:

<http://farnostmalamorava.webnode.cz>

Využijte dotací od obce

Do konce února obecní úřad primá žádosti o poskytnutí finančních příspěvků na podporu veřejně prospěšných aktivit v oblasti kultury, vzdělávání, sportu, tělovýchovy, turistického ruchu a sociálních služeb v obci. Příspěvky na provoz organizací nebo příspěvek na akci se poskytují maximálně do 70 % ročních uznatelných nákladů nebo do 70 % celkových nákladů na akci. Výjimku tvoří akce do 10 000 Kč, u kterých se spoluúčast nepožaduje.

Do stejného dne můžete také požádat o půjčku z Fondu rozvoje bydlení Obce Malá Morava na opravu bytu nebo domu ve svém vlastnictví. Zájemci si mohou půjčit až 125 000 Kč na pět let s pětiprocentním úrokem.

Podrobná pravidla, včetně postupů a formulářů najdete na webových stránkách obce www.obcemalamorava.cz nebo v sídle úřadu ve Vysokém Potoku 2, 788 33 Malá Morava. Informace rovněž na telefonním čísle 583 240 161 nebo 724 186 911.

Ordinace pro děti a dorost

v Hanušovicích od 3. 2. 2014

Praktický lékař pro děti a dorost

MUDr. Richard Rýznar,

Hlavní 190, 788 33 Hanušovice,

tel. č. 583 231 494

Ordinační hodiny:

Pondělí 13.30-16.00 hod.

Úterý 11.30-14.00 hod.

Středa 11.30-14.00 hod.

Čtvrtek není ordinace

Pátek 13.30-16.00 hod.

Změny ve veřejné dopravě neustávají

S následky ukvapené a nedomyšlené optimalizace veřejné dopravy v Pardubickém kraji se vyrovnáváme dodnes. Nepomohly tehdy protesty samospráv, ani čtyři a půl tisíce pod peticí, pod kterou se spontánně podepsalo i mnoho obyvatel Malé Moravy. Přesto, že dne na den, v prosinci roku 2011, přestaly jezdit vlaky nejen do Hanušovic, ale i do Stítů. Krok, který nikdo s Olomouckým krajem nekonzultoval, vytvořil z Pardubického kraje po železniční stránce téměř izolované území. Tento krok připravil na 450 obyvatel Prostředí a Horní Lipky a Heřmanic na Králícku o spojení na Moravu.

Na Malomoravsku byla situace jiná. Údolím Moravy začalo nově jezdit pět párů autobusů na trase Králíky - Hanušovice. Luxus, na který si místní velmi rychle zvykli, pro cesty za nákupy si bylo najednou možné vybírat i čas. Co na tom, že si autobusy a vlaky vzájemně ujížděly nejen v Hanušovicích, ale i v Lichkově, že našponované jízdní doby a krátké obraty v cílových zastávkách byly příčinou, že si ujížděly i autobusové linky navzájem. Jízda v tzv. „taktu“ (v pravidelných časových intervalech) nahradila léty osvědčené - dostat zaměstnané do a z práce, děti do a ze školy a večer lidi za zábavou. A tak stovky nových a poloprázdných autobusových spojů zaplnily silnice Pardubického kraje.

A výsledek? Reforma, která měla přinést úspory, přišla kraj o 4 miliony ročně draž! A lidé, ti nepřestávali nadávat a stěžovat si. Ti co ztratili trpělivost a nechtěli čekat na změnu jízdního řádu, a hlavně protože museli svou situaci s dopravou řešit teď hned, si pořídili auta.

Po krajských volbách se dopravní politika Pardubického kraje znovu změnila. Začalo období náprav škod. Na naše koleje se (opět bez vědomí Olomouce) vrátily víkendové osobní vlaky. Jezdily ale ve stejných časových polohách jako autobusy z Králík. Když na to samosprávy upozornily a požadovaly změnu časové polohy autobusů tak, aby se po hodině střídaly vlak s autobusem a nejezdilo po dvou hodinách obojí, zareagovali na to v Pardubicích po svém - zrušili o víkendech všechny autobusy. Od nového jízdního řádu ubrali i jeden pár vlaků. Tentokrát se začalo nadávat na Malomoravsku a spílání přibývalo i poté, co začal jezdit (opět bez vědomí Olomouce) jeden pár vlaků i v pátek večer a zrušen byl kvůli tomu poslední večerní autobusový spoj z Hanušovic. Místní lidé začali celou věc stavět do roviny - „Co je lepší, vlak nebo autobus?“

Naštěstí oba kraje pochopily, že už bylo dost skokových a bezkonceptních změn, které trvale vyhání cestující z veřejné dopravy. Jsou to totiž kraje, kdo z veřejných prostředků doplácí každou jízdu autobusu nebo osobního vlaku. Představitelé Olomouckého a Pardubického kraje se shodli, že je třeba do vzájemného dopravního napojení obou krajů vnést koncepci a fungující systém, který by plně uspokojil nejen potřeby lidí žijících na hranicích krajů, ale i těch, kteří využívají tato místa k tranzitní přepravě a cestování do vzdálenějších míst.

Specializovaná odborná firma KPM CONSULT, a. s., Brno zpracovává studii, která zmapuje dopravní potřeby příhraničního regionu a navrhne jednotlivé kroky kon-

cepčního řešení. Na jejím základě budou oba kraje dále postupovat - hledat vzájemné a optimální propojení autobusové a vlakové dopravy, podrobit revizi polohy současných zastávkových míst na železnici tak, aby to na vlak nebylo pro nás tak daleko atd.

I při tom nadávání bychom neměli být sobečtí. Návrat vlaku přinesl nejedno zlepšení. Čekací doby na přestupy v Hanušovicích jsou minimální, jeden vlak odtud jede přímo do Králík, jeden má přímý přestup v Dolní Lipce. Nedělní večerní vlaky začaly využívat děti nejen z Králícka, které jezdí na studia do Olomouce a Brna. Právě pro ně,

aby se ze studií mohly vlakem i vrátit domů, a také pro rekreatanty a chalupáře jezdící k nám strávit víkend, začal jezdit páteční večerní spoj.

Věřím, že rychlé vlakové spojení nám jednou umožní dojíždět za prací i do ekonomicky stabilnějšího Šumperku, Jablonného nad Orlicí a dalších vnitrozemských míst. Jen to ještě stále chce obrnit se trpělivostí a nenechat se zaskočit dalšími změnami v jízdních řádech vlaků i autobusů.

Arnošt Juránek

Kácení na náměstí v Podlesí

Dobu vegetačního klidu využilo ke kácení především přestárých a nemocných jírovců na náměstí v Podlesí občanské sdružení Harta o.s., Jeseník, které se souhlasem obce Malá Morava celou akci také finančně

zajišťuje. Na místo pokácených stromů přijdou vysazet například mladé lípy. Historické náměstí se tak výrazně prosvětlí.

Text a foto
Petr Mahel

Tělovýchovná jednota Sokol Malá Morava pořádá v sobotu 19. dubna 2014 od 19.00 hod. v Kulturním domě Malá Morava

VELIKONOČNÍ ZÁBAVU.

K poslechu hraje skupina Protektor.

K dobré náladě přispěje i půlnoční losování bohaté tomboly.

Srdečně Vás k návštěvě zvou pořadatelé.

Ze vzpomínek na Malou Moravu - V

Dnešní putování Malou Moravou začneme na levé straně přímo proti mostu ke kulturnímu domu. Tady stával malý domek, který sloužil jako výměnek pro staré hospodáře. Patřil rodině Wintrů. Na dnešním čp. 87, dnešní Adámkovo, hospodařil Herman Winter. Výměra pozemků náležející k hospodářství činila 13 ha 86 arů. Prvním žadatelem o přiděl byl národní správce Václav Mach. Ale již 2. května 1947 sděluje MNV Malá Morava ONV Šumperk, že usedlost bude volná. Čili nastupovali další zájemci. Ze zápisů vyplývá, že dalším nájemcem byl Hajosta Karel. Ten hospodařil do doby, než usedlost předal Státnímu statku. K domu patřila stodola, dnešní kulturní dům. Dům sám stojí podél cesty, obytnou štitovou stranou směruje k západu. Před domem u vchodových dveří rostl velký kaštan jirovec. Dnes už nestojí, musel ustoupit lidské vůli.

Předání stodoly pro MNV Malá Morava proběhlo v roce 1954 a předávali ji ČSSS. Rozhodovaly též složky Národní fronty. V roce 1954 bylo započato s pracemi. Práce pokračovaly pomalu, v roce 1956 se do organizování zapojil předseda MNV Rudolf Bílek (poštovní). Otevření proběhlo v roce 1958 (viz. kronika obce str. 30-31). S hospodařením vznikaly i povinnosti, dodávky, platby za pojistné za převzaté usedlosti a pochopitelně práce od rána do večera. A tak 7. 5. 1952 je vyzván pod zavedením trestního řízení k zaplacení dlužné částky na pojistné ve výši 3 566 Kčs. V tomto roce hodně hospodářů předalo své usedlosti Státním statkům. Aspoň to vyplývá z různých zápisů.

Další dům je dům čp. 11. Dnes po usedlosti není ani památky. Stával v křižovatce u domu č. 18 a cesta kolem něj vedla k usedlosti č. 12. Byl to typický sudetoněmecký dům, obytná část s hospodářskou jej rozdělovala průchozí chodbou. Obytná část směřovala štítem k jihu. K budově patřil prostorný dvůr a stodola dřevěné s průjezdnými vraty tak, aby do stodoly mohl sedlák jet i s fúrou. Výměra orné půdy činila 10 ha 05 arů, 01 arů zahrádka, louky trvalé 30 arů, lesa 12 arů, plochy zastavěné a dvůr 28 arů, celkem 10 ha 90 arů. Jako přidělcem byl Hodulík Jan s manželkou Marií. Došli do pohraničí z Vyškovce čp. 69, tj. z moravských kopanic. Hospodaření na kopanicích a v pohraničí bylo hodně odlišné. Lidé, kteří do pohraničí

přišli, měli svá prezviska. Panu Hodulíkovi se říkalo „Šafara z Kikule“. Kdo na usedlosti byl za války, zatím jsem nezjistil.

Cesta kolem čp. 11 směřovala k usedlosti čp. 12. Kousek za domem Hodulíků asi 30 m vpravo byla hradba keře dřínu obecného, která lemovala cestu. Byla to v předjaří pastva pro včely poskytující pyl a nektar. Plody dřínky jsou jedlé, používané k výrobě kompotů, marmelád a likérů. Dále vedle cesty vpravo stál výměnek, menší budova. Cesta se stáčela vpravo a objížděly se po ní oba statky. Vlevo v ohbí cesty stála boží muka. Z cesty vpravo se chodilo do domu kolem vzrostlých lip. První hospodářské stavení bylo obytnou štitovou stranou obráceno k západu. Před ním byla přístavba, ve které se nacházely chlévy pro prasata, ty byly vlevo. Spojovací chodba a po pravé straně bylo WC, chladírna mléka a místnost na přípravu krmení. Prasečáky byly postaveny už z nového typu cihel, stěny potaženy pálenou cementovou omítkou. Vstup do hlavní chodby, jež byla tradičně průchozí, z níž vedly vpravo dveře do obydlí hospodáře, vlevo schody na půdu a spojovací chodba do chléva. Dům sám byl zadní štitovou stranou zapuštěn do terénu, jehož štitová strana vyčnívala asi 1 metr nad terén cesty. Ve štitové stěně byly vrata a otvory na seno. Zapuštění chlév do terénu mělo svou výhodu, nepromrzaly. Mezi prvním a druhým stavením byla zahrádka. Druhé stavení bylo taktéž zapuštěno do terénu, a to tak, že ze zadní strany se dalo dobře zajet i s fúrou. Stavení bylo taktéž štitovou stěnou obráceno k západu. Mimo plevník, mlat a skladovací prostory mělo též prostor pro bydlení. Chodba, která k němu vedla, sloužila i pro schody do patra. Obytné místnosti zde byly dvě. Bydlela v nich jeden čas paní Valášková, která se sem přistěhovala z Krondorfu. K budově byla provedena z jižní strany velká přístavba, pokrytá falcovaným plechem, sloužící ke zpracování lnu. Ze severní strany byl ještě přístavek jako chlévy pro kozy a holubník. Osud těchto stavení je svým způsobem zajímavý a stojí za to, aby byl zaznamenán.

Na statku čp. 12 hospodařili Olbrichovi. K nim se přiženil Franz Winter, který od nich hospodářství koupil a zvelebil jej. Po válce nešel s rodinou do odsunu, přesto musel usedlost uvolnit a i s rodinou se stě-

hoval, kam se dalo. Malá Morava, Vojtiškov byly štace, které absolvoval. A díval se, jak jeho dílo mizí. Na usedlost přišla rodina Tardzikova - František a Marie. Došli z Ilavy čp. 192, usedlost převzali 9. 5. 1946. Výměra činila 13,6 ha, lesa 0,26 ha a 0,62 ha nezemědělské půdy. Ale už 28. 9. 1949 je zde poznámka, že usedlosti přebírá ČSSS. Důvody dle poznámek, nepodali přihlášku na půdu a inventář, proto nebyl vydán Dekret o půdě.

Další usedlost je bývalý mlýn čp. 13. Z cesty, která vedla k domu čp. 12, se v jejím ohbí šlo zpráva ke kamennému mostku, pod kterým protékala voda z náhonu, jež mlýn poháněla. Náhon začínal nad školou proti dnešním kancelářím farmy. Mlýn byl na horní vodě. Kdo byl za války, se mi nepodařilo zjistit. Na mlýn jako dosídlenci přišli Masařík Stanislav a jeho žena Kateřina, rozená Šopíková. Mlýn byl o jednom složení. Výměra činila 9 ha a převzali jej 1. 3. 1946. Došli z Komné u Uherského Brodu. Budova mlýna byla svým způsobem zajímavá, že se vymykala běžnému postavení do osy sv. stran. Její obytný štít směřoval totiž k severu. Vprostřed západní strany byla chodba, v níž po obou stranách byly chlévy. Dál se pokračovalo do velkého prostoru, což byla mlýnice. Vpravo byly schody na sýpky, které byly zhotoveny z hoblovaných fošen. Vedle budovy byla stodola stojící na pilířích, dřevěná, pokrytá eternitem. Ve dvoře bylo obezděné hnojiště, močůvka prosakovala do jámek pod hnojištěm. Za hnojištěm byla k severní straně přistavena kůlna. Cesta od mlýna vedla přes kamenný most, mezi Svobodovou a Morongem na hlavní silnici. Po Masařících se přistěhovali ze Skleného Martin a Kateřina Mlčůchovi. Dnes po mlýnu a budovách nezbylo nic, snad jen pár kamenů.

Dalším domkem je čp. 15, kde jsem vyrůstal. Nachází se v louce kousek od bývalého mlýna. První obyvatelkou byla paní Černá. Ta domek opustila a byl volný. Protože čp. 69 u kostela, kde jsme se původně přistěhovali, získali ČSSS, bylo nutno se přestěhovat. S ohledem na zdravotní stav rodičů nechtěli žádné hospodářství, a tak vzali nabízenou budovu čp. 15. Jako uchazeč se otec přihlásil 1. července 1947. Vyřízení a ocenění proběhlo k 6. 8. 1948. Domek byl oceněn na 6 852 Kč. Výměra pozemku byla 02 arů. S elánem se otec pouštěl do oprav a zvelebování, bohužel 3. srpna 1949 zemřel. A tak maminka musela řešit jiné věci a starat se o dvě děti. Domek byl v 80. letech prodán panu Suchanovi ze Šumperka, jehož rodina jej užívá k rekreaci.

Kousek od čp. 15 je budova čp. 17, dnes ji vlastní manželé František a Marie Morongovi. Maruška je dcerou předešlých majitelů Dvořáka Emila a Marie. Prvním dosídlenцем byl pan Fabiánek Jan s rodinou. Výměra pozemků činila 64 arů. Po nich čas dům užívala rodina Jožky a Vlasty Kročilových. Měli dvě dcery. Jožka mi po smrti otce dělal poručníky. Po Kročilových přišli Dvořákové. Oba domy, čp. 15 i 17, jsou štitovou obytnou stěnou situovány k jihu, obytné části s hospodářskou, rozdělovala chodba, vřadu na severní stranu stodola, jež byla součástí domu. Za čp. 17 je dnes nová zástavba. Kdysi tento prostor sloužil jako fotbalové hřiště.

Nad náhonem od čp. 12 stála ještě řada

domů - zemědělských usedlostí. Jednou z nich bylo čp. 14. Stálo přímo nad čp. 15. Jako dosídlenec je uváděn Jačo Bartoloměj. Výměra pozemků činila 12 ha 39 arů. Kdo byl původní majitel zjišťuji. Usedlost sestávala z hospodářské budovy a stodoly se dvorem. Ze stodoly zbylo jen torzo, z budovy se zachoval sklep. Obytnou částí dům směřoval k západu, byl rozdělen chodbou na obytnou a hospodářskou část. U domu byla na tehdejší dobu kvalitně zbudovaná jímka. Dnes je možno ji spatřit, protože někdo oddělal strop. V domě byl rozvod vody, jak do napáječek, tak ke kohoutku.

Kousek od tohoto stavení směrem severním se krčil malý domeček, jenž byl původně výměnkem k čp. 16. Dnes již po něm zbyly jen nálety kopřiv. Další dům čp. 16 byl opravdu výstavný statek. (Ještě poznámka: 2. 5. 1947 sděluje MNV Malá Morava ONV

v Šumperku, že dům čp. 14, jehož národní správce je Jačo Bartoloměj s výměrou 13 ha se uvolní.)

Na usedlost čp. 16 přišla rodina Peržela Josefa. Výměra celková činila 13 ha 60 arů. Z toho orné půdy 10 ha 60 arů, louky trvalé 2 ha, lesní půda 1 ha 42 arů, plochy zastavěné a plochy dvorů 56 arů, ostatní půda neplodná 02 arů. Pole obdělávali Perželovi mezi Malou Moravou a Krondorfem. V dnešním umístění rezervoárů byla louka, která se táhla směrem dolů, byla svým způsobem podmačená a pěstovali na ní čalovnickou travu, kterou vozili do Králíků. Dům měl obytnou štitovou část obrácenou k západu. Byl patrový, byty v přízemí i patře, u horního bytu byl balkon. Do patra se chodilo schodištěm ze dvora. Ve dvoře stála velká stodola postavená z kamene a cihel. Ve dvoře vyvěral pramen. Pod statkem u cesty

stála budova, dveřmi k východu. Její účel je mi neznámý. Na čp. 16 se vystřídalo hodně rodin. V paměti mi utkvěli Kováčovi, Bakajovi a Adámkovi. Posledním domem v dnešním putování bude čp. 20, dnes Sklenářovo. Dům je situován štitovou obytnou částí k jihu, zadní část tvoří stodola. Prvním národním správcem byl Kňazovčík František, s výměrou 1 ha 40 arů. Z toho orné půdy 80 arů, sadů 20 arů, louky trvalé 22 arů, pastviny 15 arů, plochy zastavěné a dvorů 03 arů. Po Kňazovčících přišli na usedlost Strýčkovi – Matěj a Pavlína, on mistr zdenický, ona porodní asistentka.

Dnešní putování končí, příští bude levá strana souběžně se silnicí až po čp. 73. Děkuji čtenářům za trpělivost, ale zdravotní stav mi určuje, co smím a co ne. Přesto věřím, že slib popsat Malou Moravu splním.

František Miko

Něco málo o našich pohraničních pevnostech (6)

Trochu vzpomínek pro připomínku těm, kdo tu dobu zažili, nebo o těchto událostech z poloviny minulého století vědí, trochu poučení pro dnešní mladé, kteří vesměs již o těchto skutečnostech z naší nedávné doby nevědí prakticky vůbec nic.

Nyní k vlastním pevnostním stavbám.

Nebudu zde nahrazovat odbornou literaturu. Jen uvedu, že se stavělo pět druhů malých pevnůstek - „řopíků“. To jsou ty malé betonové bunkry, co je skoro všichni známe z krajiny u nás v pohraničí. Pak se stavěly tzv. „pevnůstky“, nebo lépe řečeno „sruby“ střední velikosti. A nakonec ještě pevnosti klasické, jak jsem je uvedl již na začátku tohoto vyprávění. Nás však zajímá, co se postavilo zde, v okolí naší obce.

Jako hlavní bylo postaveno pásmo řopíků, a to ve dvou řadách. Sruby o střední velikosti jsou zde tři. Jeden stojí u železniční stanice Červený Potok, pak je to nám všem známá „KS-5“ (stojí mezi Malou Moravou a Dolní Moravou, ale spíše u dolního konce Dolní Moravy). Pak je ještě jeden ve svahu nad Dolní Moravou a jeden ještě výše nad ním, ten ale nebyl dostavěn.

Řopíky byly vesměs dostavěny všechny podle plánu. Velká pevnost sem nejbližší je pevnost „Hůrka“ (Výšina), což je vlastně vše v kopci Hůrka mezi Červeným Potokem a městem Králíky.

Výstavbou těchto betonových pevností nebyla ale stavba obrany ještě ukončena. Následovaly další stavby pomocné, jako vykopané zákopy a okopy, dále stavby různých pozorovatelů a palebných stanovišť v terénu. Také příprava a částečné provádění lesních záseků a zátarasů, výstavba protitankových překážek, a to za pomoci betonových jehlanů, ocelových ježků, dále ocelových pilotů zapuštěných do země apod. Také sem patřila výstavba drátěných zátarasů a překážek proti pronikání pěchoty, všeobecného maskování všech obranných a ochranných staveb, včetně nahrnutí ochranných valů ze zeminy, šterku a kamenných tarasů (ochranných zdí) u všech betonových pevnůstek na předpokládaných směrech útoku německých vojsk k nám, u všech srubů a u všech pevností. Zahrmovalo to i natahování maskovacích sítí, natahování linkových spojení a mnoho další práce s tím spojené. Také bylo nutno již zprovoznit spojovací síť cest mezi jednotlivými pevnůstkami a pevnostními sruby.

Nesmíme důležité bylo i zabezpečení pitné vody pro všechny pevnostní objekty a

ostatní místa obrany. Pevnosti hlavní (Hůrka, Bouda, Adam atd.) měly vlastní zdroje pitné vody s vlastními vodárny. Střední pevnostní objekty – sruby měly také každý vlastní studnu. Řopíky již vlastní zdroj vody obyčejně neměly, ale byla jim voda vždy zabezpečena jednak dovozem, nebo spíše „donosem“ v termosech, pro každý srub byl vyčleněn nejbližší možný zdroj pitné vody z nejbližšího okolí. Bylo to ale v týlu, tak aby si pro ni mohla posádka řopíku kdykoliv chráněným způsobem (cestou v okopu) dojít sama. Týlové stavby a stavby polních kasárenských objektů byly vždycky u zdroje pitné vody.

Také vlastní betonové stavby bylo nutno dovybavit vnitřně. Všude byl zaveden rozvod elektrické energie (ve velkých a středních objektech obrany), rozvody telefonní sítě, případně radioprovoz, ale ten jen u velkých pevností. Interiéry všech bunkrů, srubů a pevností byly dále dovybavovány výzbrojí a výstrojí vojenskou, kdy si současně již takto dovybavené stavby přebírala armáda. Nesmíme ještě zapomenout, že řada vnitřních místností byla také obložena dřevěnými deskami atd. V řopících se ale svítilo jen petrolejkami. Sruby a pevnosti již měly své vlastní elektrocentrály a byly proto, co se týče zdrojů, naprosto nezávislé.

Na stav a pokračování výstavby obranných staveb v tomto kraji přijel na inspekci osobně i prezident Edvard Beneš. Vše si nejen prohlédl, ale hlavně také nechal vysvětlit, jak to zde bude nebo nebude fungovat při případném válečném konfliktu. V Praze si byli již dobře vědomi vážnosti situace a podle vyhodnocení všech informací od naší rozvědky dobře věděli, že hlavní vojenský německý útok půjde právě tímto směrem.

Nyní se ještě vrátím k samotným bunkrům.

Laik a s věcí neseznámená osoba si při letmém prohlédnutí každého jednotlivého bunkru pomyslí, že ty stavby jsou nějak šejdrem. Že vlastně všechny střílny míří všude možné, jen ne ve směru do Německa (dnes Polska). To je sice pravda, ale pravda zcela laická. Důvodů, proč to tak bylo postavené, bylo hned několik. Jednak to byl důvod poli-

tický, ale hlavně také vojenský.

Každá z těchto staveb je stavba obranná a ochranná. Jejím úkolem bylo, aby se její posádce podařilo zabránit proniknutí agresora – nepřítele do naší republiky. Dále, žádná střílna nesměla být směřována na území sousedního státu. To by byla mezinárodní a protistátní provokace, která nebyla v té době proti tehdejšímu Německu myslitelná. Proto naši inženýři a projektanti vojenského projektování vymysleli tento dokonalý způsob bránění.

Brání vždy přímou střelbou každý bunker ten sousední. Někdy i dva, podle hustoty možné střelby ve střeleckých rozptylových vějířích. Prostě jednoduše řečeno - každý bunker byl postřelovaný tím sousedním, a to dokonale i s větším rozptylem, takže vlastně k žádnému z nich nebylo možné se ani přiblížit, ani jej nějak z blízka napadnout. Jednotlivé bunkry nebylo možno napadnout ani přímou dělovou střelbou, protože byly chráněné kamennými tarasy a zemními valy. Toto platí pro všechny bunkry všech velikostí. Obrana byla vzájemná.

K větším bunkrům prakticky neměl nepřítel žádný možný přístup. Byly vždy chráněny střelbou z pásma řopíků. Ale i samotné byly schopny obrany i samostatně. Na směrech předpokládaného většího úsilí vojsk (útku) od nepřítele, tedy na směrech hlavního útoku, byla tato pásma zdvojnásobena, ale i ztrojnásobena. K tomu si představte obranné zátarasy, minová pole, záseky, ochranná pásma z ostnatého drátu, polní okopy, skryté střílny a střelecká postavení a podobně. Asi by zde fašistická vojska té doby opravdu neprošla. Kanónová střelba z větších srubů a z pevností byla předem připravena a pokrývala naprosto všechna předpolí naší obrany. Sám jsem ještě dohledal skutečné plány zdejší obrany, a tak jsem se dověděl, že za těmito pásmy obrany byla vybraná stanoviště kanónů velké mohutnosti (kanóny od firmy Škoda Plzeň – 300 mm). Tato stanoviště byla v prostoru tak naplň cestu mezi Králíkami a Červenou Vodou. Odtud již měla namířeno rovnou na německou železniční zásobovací a vykládací stanici v dnešním polském Mezilesi, ale i jinde. Již vše na území v tehdejší Německu, kde by se jejich vojska soustřeďovala v útočném postavení směrem k nám.

(Dokončení na straně 10)

Oznámení o příjmu žádostí o poskytnutí půjček z Fondu rozvoje bydlení

O půjčku může požádat každý stavebník, ať již fyzická nebo právnická osoba, která bude opravovat svůj dům, kde je alespoň jeden byt. Lze poskytnout půjčku až do výše 125.000,- Kč

Zájemce o půjčku z FRB by se měl seznámit s nutnými podmínkami pro přijetí žádosti o půjčku a s podmínkami pro její čerpání.

Příklady čerpání a výše půjček:

Poř. číslo	Název – účel půjčky	Max. lhůta splatnosti	Úrok	Horní hranice půjčky v Kč
01	Obnova střechy domu staršího 15 let (krytina i rekonstrukce)	5 let	5 %	70.000,- (na dům)
02	Zřízení elektrického, plynového nebo ekologického topení ve stávajícím domě	5 let	5 %	40.000,- (na byt)
03	Rekonstrukce topení	5 let	5 %	40.000,- (na byt)
04	Dodatečná izolace domu staršího 15 let proti zemní vlhkosti	5 let	5 %	30.000,- (na dům)
05	Obnova fasády domu staršího 15 let včetně oplechování	5 let	5 %	60.000,- (na dům)
06	Zateplení obvodového pláště domu staršího 10 let	5 let	5 %	60.000,- (na dům)
07	Vybudování, rekonstrukce WC, koupelny nebo sprchového koutu v bytě	5 let	5 %	70.000,-
08	Výměna oken, vstupních dveří a garážových vrat domu staršího 10 let (včetně zárubní a rámců)	5 let	5 %	90.000,- (na dům) 40.000,- (na byt)
09	Vybudování kanalizačních a vodovodních přípojek	5 let	5 %	25.000,- (na dům)
10	Vybudování domovní čistírny odpadních vod k RD	5 let	5 %	80.000 (na dům)
11	Výměna vodoinstalace	5 let	5 %	30.000,-
12	Výměna elektroinstalace	5 let	5 %	40.000,-
13	Oprava komínů	5 let	5 %	30.000,-
14	Půdní vestavba (zřízení minimálně jedné obytné místnosti)	5 let	5 %	70.000,- (na dům)

Žádost o půjčku, vedle základních údajů jako je jméno žadatele, bydliště, označení budovy, na kterou bude půjčka čerpána, atd., musí obsahovat doklad o vlastnictví budovy nebo bytu, doklad o přípustnosti akce (tj. stavební povolení nebo souhlas se stavbou či jiné stavební rozhodnutí), specifikaci půjčky podle směrnice, alespoň předběžný návrh smlouvy o dílo s dodavatelem prací a návrh na stanovení záruky – ručitelské závazky. Do 50.000,- Kč je požadován jeden ručitel, do 90.000,- Kč dva ručitelé, nad 90.000,- Kč tři ručitelé.

O přidělení půjčky na návrh obecního úřadu rozhoduje zastupitelstvo obce. Čerpat půjčku je možné po podepsání příslušných smluv na základě předložených faktur za provedené práce odpovídající schválené výši a druhu půjčky. Správnost a provedení fakturovaných prací potvrzuje na faktuře pověřený pracovník obecního úřadu. Půjčku lze čerpat vždy pouze do konce roku, kdy bylo rozhodnuto o jejím přidělení.

Příjem žádostí do 28.února 2014

Formulář žádosti o půjčku a podrobnější informace o půjčkách jsou k dispozici na obecním úřadě v Malé Moravě a na internetových stránkách www.obecmalamorava.cz.

Zápis z 15. zasedání

Zastupitelstva obce Malá Morava,

konaného dne 12. 12. 2013 ve společenské místnosti Pensionu Sport ve Vojtíškově od 16.00 hod.

Poznámka: zveřejněna je upravená verze Zápisu z důvodu dodržení přiměřenosti rozsahu zveřejňovaných osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů v platném znění. Do úplné verze Zápisu mohou v případě potřeby na obecním úřadě nahlédnout - občané obce od 18 let věku s trvalým pobytem na území obce, fyzické osoby, a to vlastníci nemovitostí (staveb, bytů, pozemků) na území obce nebo cizí státní příslušníci, kteří mají trvalý pobyt na území obce. Jiné fyzické osoby a osoby právnické mají možnost získat informace z jednání zastupitelstva obce na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Přítomní členové zastupitelstva obce:

Hulín Josef (1), Ing. Janda Marek (2), Köhler Walter (3), Kouřil Jan (4), Marinov Antonín (5), Morong Pavel (6), Morong Štěpán (7), Svoboda Karel (8), Temňák Josef (9)

Přítomní občané:

R. M., E. B. ml., M. K., B. K., E. B., J. L., Y. V., O. K., J. S., J. B., H. K., V. J., I. K., M. Š., R. Š., P. K., L. G., J. Z., J. U. ml., I. P., K. T., J. M.

Hlasování zastupitelů: (+) pro, (-) proti, (o) zdržel se hlasování, (x) nepřítomen

Starosta obce v 16:00 hodin zahájil zasedání zastupitelstva obce a sdělil, že veřejnost byla o svolání zastupitelstva informována oznámením vyvěšeným na úřední desce a na webových stránkách obce. Členové zastupitelstva obdrželi pozvánku. Jsou přítomni všichni členové zastupitelstva a tedy podle ustanovení zákona o obcích je zastupitelstvo usnášeníschopné. Starosta poté navrhl, aby se dnešní jednání řídilo tímto programem:

1. Schválení programu jednání.
2. Jmenování zapisovatele z jednání.
3. Jmenování ověřovatelů z jednání.
4. Zpráva o plnění usnesení z minulého jednání a o činnosti OÚ.
5. Rozpočtové opatření č. 200003/2013.
6. Provedená rozpočtová opatření starosty.
7. Výsledek hospodaření obce za leden až listopad 2013.
8. Rozpočtové provizorium na rok 2014.
9. Zápis z dílčího přezkoumání obce.
10. Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování odpadů v roce 2014.
11. Souhlas se stavbou vedení nízkého napětí Pitron.
12. Souhlas se stavbou vedení nízkého napětí Myška.
13. Souhlas se stavbou vedení nízkého napětí Vojtíškov.
14. Souhlas s přijetím dotace.
15. Záměr pronájmu pozemků Malá Morava.
16. Souhlasy s činností v roce 2014 + žádosti o dotace.
17. Komunitní plán sociálních služeb na Hanušovicku.
18. Převod práva nájmu bytu.
19. Souhlas s čerpáním rezervního fondu MŠ.
20. Zápis kontrolního a finančního výboru obce.
21. Projektová dokumentace – Kompostování v obci Malá Morava.
22. Vyhodnocení plánu rozvoje vodovodu a kanalizací.
23. Rozpočtová opatření na konci roku 2013.
24. Petice.
25. Inventury.
26. Diskuse.
27. Závěr jednání.

Starosta otevřel diskusi. Ing. Marek Janda navrhl doplnit program jednání o bod „Aktualizace pravidel pro poskytování příspěvků z rozpočtu obce“. Starosta nechal o jeho návrhu hlasovat.

2013/15/01: ZO schvaluje doplnění návrhu programu jednání o bod Aktualizace pravidel pro přidělování příspěvků z rozpočtu obce.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

1. Schválení programu

2013/15/02: ZO schvaluje doplněný program jednání.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

2. Jmenování zapisovatele z jednání

Starosta jmenoval zapisovatelem z jednání paní Simonu Pospíchalovou.

3. Jmenování ověřovatelů zápisu

Starosta obce jmenoval ověřovatelem zápisu pana Waltra Köhlera a pana Jana Kouřila.

4. Kontrola plnění usnesení z minulého zasedání a zpráva o činnosti obecního úřadu

Starosta seznámil přítomné s plněním usnesení z minulého zasedání a se zprávou o činnosti obecního úřadu a starosty, včetně schválených opatření. Do diskuse se nikdo nepřihlásil.

ZO bere na vědomí zprávu o plnění usnesení.

5. Rozpočtové opatření č. 200003/2013

Zastupitelstvo obce projednalo návrh rozpočtového opatření č. 200003/2013, včetně důvodové zprávy. Příjmy i výdaje byly sníženy o 1 009 766,50 Kč. Po úpravách předloženého rozpočtu starosta nechal hlasovat o návrhu. Komplettní znění rozpočtových změn je v příloze č. 1 tohoto zápisu. Do diskuse se nikdo z přítomných nepřihlásil.

2013/15/03: Zastupitelstvo obce schvaluje rozpočtové opatření č. 200003/2013.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

6. Provedená rozpočtová opatření starosty

Starosta obce seznámil zastupitele s rozpočtovými opatřeními č. 100008, 100009, 100010, 100011, 100012/2013 schválenými a provedenými v jeho působnosti. Opatření jsou přílohou č. 2 tohoto zápisu. Do diskuse se nikdo nepřihlásil.

ZO bere na vědomí informaci o provedených rozpočtových opatřeních.

7. Výsledek hospodaření za leden až listopad 2013

Starosta seznámil přítomné se zprávou o hospodaření obce za uvedené období, kde jsou příjmy i výdaje rozepsány dle jednotlivých položek. Příjmy za toto období ve výši 10 348 741,96 Kč jsou plněny na 84 % schváleného rozpočtu. Výdaje ve výši 8 879 137,32 Kč jsou plněny na 73 % schváleného rozpočtu. Do diskuse se nikdo nepřihlásil.

ZO bere na vědomí zprávu o výsledku hospodaření obce za leden až listopad 2013.

8. Rozpočtové provizorium na rok 2014

Jelikož dosud nejsou dostupné veškeré informace potřebné k sestavení rozpočtu obce na rok 2014, bylo předloženo k projednání rozpočtové provizorium na dobu od 1. 1. 2014 do doby schválení rozpočtu zastupitelstvem obce, včetně pravidel hospodaření v uvedeném období. Komplettní znění provizoria je přílohou č. 3 tohoto zápisu. Starosta otevřel diskusi. Nikdo z přítomných nepřihlásil.

2013/15/04: ZO vyhláší na dobu od 1. 1. 2014 do schválení rozpočtu obce na rok 2014 rozpočtové provizorium a stanovuje podmínky pro hospodaření v tomto období.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

9. Zápis z dílčího přezkoumání hospodaření obce Malá Morava

Dne 13. listopadu 2013 se uskutečnilo dílčí přezkoumání hospodaření, které provedly kontrolní pracovnice Krajského úřadu Olomouckého kraje paní D. W. a A. Š.

Bylo kontrolováno hospodaření v období od ledna do října tohoto roku. Závěrem kontroly bylo konstatováno, že při přezkoumání nebyly zjištěny žádné chyby a nedostatky. Starosta otevřel diskusi, nikdo z přítomných se nepřihlásil.

ZO bere na vědomí zápis z dílčího přezkoumání hospodaření obce Malá Morava.

10. Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování odpadů v roce 2014

Náklady na odpadové hospodářství v roce 2012 byly 557 614 Kč, tj.

780 Kč na 1 poplatníka, což je cca o 100 Kč méně než v roce 2011. Při výpočtu místního poplatku se ovšem může vycházet pouze z nákladů na sběr netříděného odpadu, rozpočítaných mezi všechny poplatníky. Podle zákona může být poplatek v maximální výši 1 000 Kč a skládá se ze dvou složek. Max. 250 Kč za osobu a kalendářní rok a max. 750 Kč na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu za osobu a kalendářní rok. Bylo navrženo pro rok 2014 poplatek zachovat ve stejné výši jako v roce 2013. Starosta otevřel diskusi, nikdo z přítomných se nepřihlásil.

2013/15/05: ZO schvaluje místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu na rok 2014 ve výši 480 Kč.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

11. Souhlas se stavbou vedení nízkého napětí Pitron

Jedná se opravu části stávajícího a vybudování nového vedení nízkého napětí v k. ú. Vysoký Potok. Žadatel, společnost Enpro Energo s. r. o., požádal také o uzavření smlouvy o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene k pozemku p. č. 683/1 v k. ú. Vysoký Potok, a smlouvy o právu provést stavbu. Starosta otevřel diskusi, nikdo z přítomných se nepřihlásil.

2013/15/06: ZO souhlasí se stavbou „Vysoký Potok, p. č. 63, Pitron, NNv“.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

2013/15/07: ZO schvaluje uzavření smlouvy o smlouvě budoucí o věcném břemeni a právu provedení stavby, spočívající v novém venkovním vedení nad pozemkem p. č. 683/1 v k. ú. Vysoký Potok.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

12. Souhlas se stavbou vedení nízkého napětí Myška

Jedná se opravu části stávajícího a vybudování nového vedení nízkého napětí v k. ú. Vysoký Potok. Starosta otevřel diskusi, nikdo z přítomných se nepřihlásil.

2013/15/08: ZO souhlasí se stavbou „Vysoký Potok, p. č. 120/1, Myška, NNv“.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

13. Souhlas se stavbou vedení nízkého napětí Vojtíškov

Jedná se opravu spočívající ve výměně části podpěr a vodičů na spodním konci obce. Starosta otevřel diskusi, nikdo z přítomných se nepřihlásil.

2013/15/9: ZO souhlasí se stavbou „Vojtíškov – SU 0604 po spodní konec, NNv + VO“.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

14. Souhlas s přijetím dotace

Byly projednány dokumenty k dotaci na protipovodňovou ochranu, včetně registračního listu a návrhu smlouvy o poskytnutí podpory. Starosta otevřel diskusi, nikdo z přítomných se do ní nepřihlásil.

2013/15/10: ZO souhlasí s uzavřením smlouvy č. 12128991 o poskytnutí podpory ze Státního fondu životního prostředí ČR v rámci Operačního programu životního prostředí a pověřuje starostu jejím podpisem.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

15. Záměr pronájmu pozemků na Malé Moravě

Na základě žádosti některých obyvatel domů čp. 8 a 9 v Malé Moravě proběhla na místě kontrola užívání obecních pozemků se zmapováním skutečného stavu. Součástí důvodové zprávy jsou navrhované plochy k možnému pronajmutí. Některé plochy jsou již obyvateli těchto domů užívány. Plochy určené k pronájmu je možno užívat pouze jako zahradu nebo jako místo pro skladování dříví. V místech, kudy vede podzemní vodovodní potrubí, není možno stavět žádné přístřešky, kůlny či jiná zařízení. Starosta otevřel diskusi, nikdo z přítomných se nepřihlásil.

2013/15/11: ZO schvaluje záměr pronájmu části pozemků p. č. 1308/2, p. č. 1306 a p. č. 1636 v k. ú. Malá Morava.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

16. Souhlasy s činnostmi v roce 2013 + žádosti o dotace

Přítomní byli seznámeni s důvodovou zprávou. Do diskuse se nikdo nepřihlásil.

2013/15/12: ZO souhlasí s podáním žádosti do POV Olomouckého kraje v roce 2014 na opravu povrchů komunikací.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

2013/15/13: ZO souhlasí s podáním žádosti o dotaci na konání kulturní akce Malomoravské slavnosti 2014.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

2013/15/14: ZO souhlasí s provedením celkových oprav střech domů na Malé Moravě 88 a 89.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

17. Komunitní plán sociálních služeb na Hanušovicku

Obec Malá Morava přistoupila v roce 2013 ke koncepční činnosti obcí Hanušovicka na úseku sociálních služeb. V průběhu II. pololetí 2013 byla vytvořena řídicí skupina KPSS a v návaznosti na ni i 3 pracovní skupiny (senioři a zdravotně postižení, děti, mládež a rodina a sociálně vyloučení) pro zpracování analýzy a tvorbu KPSS. V současné době je KPSS na období 2014–2017 zpracován a po schválení v orgánech měst a obcí je připraven do tisku, který v rámci projektu zajistí Olomoucký kraj. Města ani obce se na tisku plánu a vedle toho i Adresáře poskytovatelů nebudou finančně podílet. Komunitní plán sociálních služeb není uzavřenou kapitolou, bude aktualizován dle potřeb na úseku sociálních služeb v oblasti, které budou zjišťovat pracovní skupiny KPSS. Starosta otevřel diskusi, nikdo z přítomných se nepřihlásil.

2013/15/15: ZO schvaluje návrh Komunitního plánu sociálních služeb na Hanušovicku pro období 2014–2017.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

18. Převod práva nájmu bytu

Nájemník bytu ve Vojtíškově čp. 79 pan L. Š. by se rád vzdal práva nájemního bytu ve prospěch rodiny pana V. K., která v tomto bytě již více než 5 let bydlí a řádně platí nájem. Starosta otevřel diskusi, nikdo z přítomných se nepřihlásil.

2013/15/16: ZO schvaluje převod práva nájmu bytu ve Vojtíškově čp. 79 na manželé K.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

19. Souhlas s čerpáním rezervního fondu MŠ Malá Morava

Ředitelka MŠ Malá Morava, paní Anna Hošková, požádala o čerpání rezervního fondu ve výši 31 300 Kč na dokoupení tělovýchovného nářadí. Rezervní fond je tvořen přebytkem hospodaření MŠ v minulých letech. Starosta otevřel diskusi, nikdo z přítomných se nepřihlásil.

2013/15/17: ZO souhlasí s čerpáním rezervního fondu Mateřské školy Malá Morava ve výši 31 300 Kč na nákup tělovýchovného nářadí.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

20. Zápis kontrolního a finančního výboru obce

Starosta obce informoval o zápisech kontrolního výboru obce ze dne 10. 7. 2013 a 16. 10. 2013 a zápisu finančního výboru ze dne 16. 10. 2013. Do diskuse se nikdo nepřihlásil.

ZO bere na vědomí činnost kontrolního a finančního výboru obce.

21. Projektová dokumentace – kompostování v obci Malá Morava

Projekt se týká nákupu 20 ks kompostérů o objemu 900 l a 100 ks kompostérů o objemu 1 400 l do domácností zdarma. Dále pak nákup 10 ks velkokapacitních kompostovacích sil o objemu 5,1 m³ pro účely obce, dále nákup drtiče (štěpkovače) dříví za traktor a nákup traktorového nosiče včetně kontejneru ke svozu odpadu. Náklady na projekt jsou ve výši 1 700 050 Kč včetně DPH.

ZO bere na vědomí projektovou dokumentaci v rámci projektu kompostování v obci Malá Morava.

22. Vyhodnocení plánu rozvoje vodovodu a kanalizací

Starosta seznámil přítomné s informacemi o stavu vodovodů a kanalizací v letošním roce.

ZO bere na vědomí zprávu o plnění plánu rozvoje vodovodů a kanalizací.

23. Rozpočtová opatření na konci roku 2013

Návrh tohoto bodu programu vychází z požadavku zákona o rozpočtových pravidlech. Jedná se o pověření starosty provádět před koncem roku (v období od 12. 12. 2013 do 31. 12. 2013) všechna rozpočtová opatření (i nad rámec původního pověření), která povedou k tomu, že bude plnění všech paragrafů i položek prakticky ve 100% plnění vůči rozpočtu a popřípadě i snížení financování.

2013/15/18: ZO pověřuje starostu obce schvalováním a prováděním všech rozpočtových opatření, která jsou v průběhu roku schvalována zastupitelstvem obce a mění i závazné ukazatele schváleného rozpočtu, a to v období od 12. 12. 2013 do 31. 12. 2013.

Hlasování: 8:0:1 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
+	+	+	+	0	+	+	+	+

2013/15/19: ZO ukládá starostovi obce informovat zastupitelstvo obce o všech rozpočtových opatřeních, která v období od 12. 12. 2013 do 31. 12. 2013 provedl na základě pověření.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

24. Petice

Přítomní byli seznámeni s peticí občanů Malé Moravy proti záměru zavedení účtování spotřeby vody na domech čp. 8 a 9 v Malé Moravě hlavními domovními vodoměry. Podepsaní občané požadují, aby došlo k zastavení diskriminace části občanů Malé Moravy, a aby starosta obce upustil od úmyslu instalace vodoměru v uvedených lokalitách. Vzhledem ke skutečnosti, že ostatní občané obce platí vodu podle směrných čísel, podle názoru člena petičního výboru by se zde zhoršily vztahy mezi lidmi.

Starosta otevřel diskusi.

Ing. Marek Janda, jako zástupce petičního výboru, vysvětluje důvody vedoucí k petici a tvrdí, že novým způsobem účtování vody dojde ke zhoršení mezilidských vztahů mezi obyvateli domů čp. 8 a 9 v Malé Moravě a nastanou hádky o to, kdo a kolik vody spotřeboval. Požaduje, aby se vodoměry neinstalovaly a i nadále se odběr vody účtoval podle paušálních čísel spotřeby, jako v ostatních částech obce.

Starosta pro vysvětlení uvádí, že obec provozuje veřejný vodovod v místní části Malá Morava. Smlouvy o dodávkách vody jsou uzavírány s jednotlivými vlastníky domů, v případě obecních bytů s jednotlivými nájemníky. Množství odebrané vody se převážně účtuje v dolní sazbě podle směrných čísel podle vyhlášky č. 428/2001 Sb. Ve většině případů máme přehled o nových nájemních obecních bytů či nově přistěhovaných osob do domů soukromých a tudíž s nimi můžeme uzavřít nové smlouvy o dodávkách vody, tak jak je zvykem dle směrných čísel. Tato praxe ovšem nefunguje u domů čp. 8 a 9, které jsou ve vlastnictví soukromé společnosti D-INVESTING Hodonin, s. r. o., zastoupené jednatelem panem Josefem D. Vzhledem k tomu, že je zde značná obměna nájemníků, o kterých ve většině případů pracovníci obecního úřadu ani nevědí, nejsme schopni s takovými obyvateli uzavírat smlouvy o dodávkách vody, a tudíž vznikají Obci Malá Morava finanční ztráty za neoprávněný odběr vody. Proto bylo navrženo u těchto domů instalovat dva hlavní domovní vodoměry, uzavřít smlouvu o odběru vody s majitelem nemovitostí (tj. se společností D-INVESTING Hodonin). Ten by následně vodu přefakturoval jednotlivým nájemníkům.

Ing. Marek Janda navrhuje zlepšit komunikaci mezi obcí a majitelem domů tak, aby například obec dostávala informace o nových nájemních přímo od majitele, pana D. Nabízí spolupráci při evidenci nájemníků.

Starosta informuje, že celou tuto záležitost se již dříve snažil vyřešit i jiným způsobem než instalací hlavního domovního vodoměru. Už v roce 2009 jsme upozorňovali majitele domu na potřebu evidence obyvatel ve vztahu k dodávkám vody. Tehdy nás odkázal na někdejší nájemnici paní M., která pro něj dělá tzv. správkyni, a která dle jeho tvrzení měla obec o počtech informovat. Tato dohoda nefungovala a správkyně domu ve vlastnictví pana D. obec ani jednou nekontaktovala. Po další urgenci ze strany obce nás majitel domu odkázal na dalšího správce pana R., se stejnou informací. Další naše urgency v roce 2010, kdy nám majitel domu zaslal seznam nájemníků se slibem pravidelné aktualizace. Bohužel od té doby opět žádná reakce. Majitel domů tak přenechává svoji odpovědnost za dodávku vody jednotlivým nájemníkům na obec.

Paní E. B. informuje, že v domě bydlí i sociálně slabé rodiny, žijící ze sociálních dávek a v případě, že by platba vody byla součástí nájmu a nájemník by ji neuhradil, tak tuto rodinu pan D. vystěhuje. Dále uvádí, že je majitel domu informoval o skutečnosti, že náklady na instalaci vodoměrů jim rovněž rozpočítá do nájmu.

Starosta odpovídá, že instalace vodoměrů by proběhla na náklady obce a pozastavuje se nad myšlením některých lidí, kteří si myslí, že dluhy vůči obci by měli být jaksi tolerovány.

Pan J. U. ml. informuje, že by si rád instaloval bytový vodoměr na své náklady a ptá se, kolik by stála případná instalace a zda je to technicky možné.

Pan Josef Temňák se domnívá, že navrhovanou instalací vodoměrů se vyřeší i situace kolem zdejších neplatičů. Voda se bude fakturovat majiteli domu a po něm je možno případné nedoplatky účinně vymáhat. Kdežto u nájemníků, kteří se na úřadě nepřihlásí, za vodu nezaplatí a následně se odstěhují neznámo kam, je taková pohledávka prakticky nevymahatelná. Ing. Marek Janda navrhl zkušební dobu 1 rok na zlepšení komunikace s majitelem domu. Dále pokračovala všeobecná diskuse mezi obyvateli. Z pléna zastupitelů vzešel návrh na usnesení, aby obec poskytla majiteli domu 6-ti měsíční lhůtu na instalaci jednotlivých bytových vodoměrů tak, aby se nemohli mezi sebou nájemníci přit o množství spotřebované vody. V případě nedodržení této lhůty bude přistoupeno k navrhovanému osazení domovních vodoměrů, bez dalšího projednávání v orgánech obce.

2013/15/20: ZO schvaluje poskytnutí 6-ti měsíční lhůty majiteli domů čp. 8 a 9 na Malé Moravě k instalaci jednotlivých bytových vodoměrů. Při nezájmu budou instalovány dva plánované domovní vodoměry a spotřeba vody bude podle nich účtována majiteli domů.

Hlasování: 9:0:0 (schváleno)

25. Inventury

Starosta obce seznámil přítomné se zahájením inventury majetku obce za rok 2013.

ZO bere na vědomí zprávu o zahájení inventarizace majetku.

26. Aktualizace pravidel pro přidělování příspěvků z rozpočtu obce

Ing. Marek Janda informuje o skutečnosti, že ve schválených pravidlech o poskytování příspěvků na akci má obec podmínku spolufinancování této akce žadatelem ve výši 30 %. Byl by rád, kdyby do výše cca 20 000 Kč nebyla spoluúčast požadována. Starosta informoval, že záměrem uvedené spoluúčasti na financování akcí je snaha, aby se jednotliví pořadatelé snažili využívat i vlastní prostředky či finance z různých grantů a jiných zdrojů. Po diskusi bylo navrženo nově uplatňovat požadavek na 30 % spolufinancování akcí až od příspěvků vyšších než 10 000 Kč.

2013/15/21: ZO schvaluje aktualizace pravidel pro poskytování příspěvků z rozpočtu obce spočívající v požadavku na 30% spolufinancování příspěvků na akce až od částky 10 000 Kč.

Hlasování: 7:0:2 (schváleno)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
0	+	+	+	+	+	+	+	0

27. Diskuse

Mgr. J. S., jako zástupce spolku chatařů Vysoká, poděkoval zaměstnancům obecního úřadu za spolupráci v letošním roce. Informoval o aktivitách spolku ve Vysoké a dotazoval, zda má obec informace, které lyžařské stopy se v letošní zimě budou udržovat. Odpověděl pan Walter Köhler.

26. Závěr jednání

Žádné další dotazy či připomínky nebyly, a proto starosta obce Antonín Marinov poděkoval všem přítomným zastupitelům, občanům a hostům za účast na dnešním zasedání a v 17:40 hodin jednání ukončil.

Přílohy:

1. Rozpočtová opatření 200003/2014
2. Provedená rozpočtová opatření starosty
3. Rozpočtové provizorium na rok 2014

Všechny přílohy jsou k nahlédnutí na obecním úřadu a nebo na webových stránkách obce.

Zápis byl vyhotoven dne 20.12.2013

Ověřovatelé zápisu: Walter Köhler a Jan Kouřil
Zapsala: Simona Pospíchalová

Starosta obce: Marinov Antonín

Něco málo o našich pohraničních pevnostech

(Dokončení ze strany 5)

Takže zůstává ještě otázka, jestli jsme se mohli bránit.

Sice zde ještě nebylo všechno dobudováno, tak jak bychom si přáli, ale zde by asi německá fašistická armáda opravdu neprošla. Proto také naši generálové – vlastenci šli bez váhání za tehdejším panem prezidentem Benešem a vyzývali jej, že se bránit máme. Věděli totiž velmi dobře, že na obranu máme docela dost sil a prostředků.

Skutečnost byla taková, že proběhla mobilizace. Pohraniční pluk složený ze šumperských záložáků české národnosti dorazil

sem do prostoru obrany v obci Malá Morava. Obsadil místní pevnosti a připravoval se na obranu. Místní profašisticky smýšlející německé obyvatelstvo bylo zaskočeno, ale nijak proti našim vojákům nevystupovalo. Bylo ale jasné, že naši věci je nepřátelské jednoznačně.

Vojáci obsadily všechna plánovaná postavení, všechny objekty, včetně týlových zařízení a budov. Bylo ale nařízeno, že dolů do vesnic je třeba chodit jen v počtu deseti vojáků a více. Pořád zde byla hrozba od německých záškodníků, kteří vraždili naše lidi na počkání. Protože zde dobře již fungovala

všechna bezpečnostní opatření, jak jsem již dříve v textu uvedl, tak zde se nic takového nestalo.

Předpolí před obranným pásmem převzali plně pod svoji kontrolu již zcela otevřeně naši pohraničníci z SOS. Týl zase posílená policie a polní četnictvo. Ozbrojená finanční stráž již byla plně ve spolupráci s jednou i druhou složkou ochrany. V lesích byly připravené záseky, prakticky sem nebylo možno projít ani nijak. Zdejší obranné pásmo šlo od Králík ve směru mezi Dolní a Malou Moravou a Skleným na hřeben, kde pokračovalo po hřebenu až na nejvyšší vrchol – Sušinu. Odtud se zatáčelo směrem ke Starému Městu pod Sněžníkem. Toto město obcházelo ze severu a směřovalo opět nahoru nad Staré Město a vedlo dále nad městečko Brannou, které opět míjelo severně a uzavíralo tak obě sedla. A to sedlo Kladské a sedlo mezi Ramzovou a Ostružnou. Nad dolním koncem Ostružné, na svahu v lesích směrem k Šeráku, toto pásmo opevnění končí.

Kompletně celé toto pásmo bunkrů bylo nejen dostavěné, ale také připravené k obraně. Dalo by se o tom ještě napsat mnoho podrobností, ale pro informaci stačí i tento náhled na věc. Nutno ještě dodat, že z vnitřní strany tohoto obranného pásma byla dohotovena silniční spojnice, po které procházely nejen nepřetržitě vojenské hlídky, ale také vojenské osobní spojení. Vždy to byli dva vojáci, kteří nepřetržitě takto přecházeli od jedné čety ke druhé a zpět. Což byla také zajímavost. Linkové spojení bylo zabezpečeno také, takže velitel v hlavní pevnosti na Výšině věděl nepřetržitě, jaký je kde stav pohotovosti k obraně. Dnes můžeme říci, že byl doslova vynikající.

Ludvík Vrána

(Pokračování příště)

Foto archiv Arnošta Juránka

Závěr roku 2013 na Vysoké

Tak nám začal rok 2014, nesněží, nemrzne, mlha, běžkaři jezdí na kolech a vlekaři mají chmury... Proto přijmete malou rekapitulaci akcí v našem regionu, zejména na Vysoké, za poslední dva měsíce roku 2013.

Koncem loňského listopadu uspořádali Liškovi a Svobodovi lampionový průvod pro naše nejmenší s hledáním pokladu a závěrečným občerstvením v podobě výborných langošů, dobrého čaje, svařáku a všeobecného veselí.

V sobotu 7. prosince, ve dvě hodiny odpoledne, si chatari na Vysoké ozdobili vánoční strom na centrálním náměstí, a potom proběhla v kapli Franze Schuberta mikulášská nadílka. Okolo 17. hodiny přišlo plno dětí a dospělých v očekávání, zda se objeví Mikuláš, anděl a čert. Podle tradice všichni přicházejí s tím, že čert zůstává venku před kaplí, aby nestránil nejmenší děti. Ve velkém koši jsou nachystány dárky a odměny pro ty, co zarecitují, nebo zazpívají. Na závěr se děti fotily u vánočního stromu s Mikulášem a andělem. Pořadatele akce potěšila velká účast dětí a spokojenost rodičů.

Již podruhé se v kapli na Vysoké 21. prosince konal vánoční koncert dětí a učitelů ze ZŠ Bohdíkov. Tato škola vychovává malé hudebníky a zpěváky, kteří vystupují na

veřejnosti. Vystoupení začalo v pět hodin odpoledne a zúčastnilo se ho 35 účinkujících. Kaple byla zcela zaplněna diváky a stálý potlesk byl odměnou za opravdu krásné až dojemné vystoupení, které navodilo tu správnou vánoční atmosféru. Na konci byly děti odměněny sladkostmi, paní učitelky květinami a všichni přítomní se mohli ohrát čajem a svařeným vínem. Velký dík patří paní učitelce Mgr. Petře Strakové ze ZŠ Bohdíkov, která vše zorganizovala.

Na Štědrý den ve 22. hodin se osadníci z Vysoké a okolí již tradičně sešli v kapli, aby si společně zazpívali a popřáli si hezké vánoční svátky. Tuto akci pořádáme bez přerušení od roku 1998.

K závěru roku také tradičně patří soutěž o nejlepší slivovici, která se konala 25. 12. v hospůdce u Reichlů. Na Silvestra se osadníci opět sešli na centrálním náměstí, kde o půlnoci byl mohutný ohňostroj. Bohužel počasí tentokrát moc neprálo, byla mlha, ale to mnohým nebránilo v bujarém veselí.

Rád bych poděkoval všem, kteří v roce 2013 pomáhali organizovat akce na Vysoké a zároveň všem přeji zdraví, pohodu a chuť dál pořádat akce pro radost dětí a osadníků naší obce i v roce 2014.

Mgr. Jaromír Straka

Československý prezident Dr. Edvard Beneš na své inspekční cestě po opevněních byl v roce 1938 vřele uvítán loajálním německým obyvatelstvem města Králíky, v čele s tehdejší starostou Schwarzerem.

OLŠOVÁČEK[©]

PŘÍLOHA PRO DĚTI

Zima jakoby pořád šetřila sněhem. Přinesla nám sice velký vítr a silné mrazy, ale pokud se nevypravíme na uměle zasněžené sjezdovky, můžeme si sáňkování a běžkách nechat jenom zdát. A aby vám doma nebyla dlouhá chvíle, připravili jsme pro vás jednu poučnou pohádku a pro ty nejmenší obrázek na vybarvení.

Jeřáb a Jeřábek

(Pohádka o nedobrému úmyslu, závistí a pomluvách)

Žil, byl na horách jeden krásný pták, který se jmenoval Jeřáb. Měl kamaráda Jeřábka. I ten byl krásný pták, ale byl takový menší a rád se vždy schovával za Jeřába. I když byl menší, tak se snažil tomu velkému ptáku radit a našeptávat. Tak jak někdy dělají i lidé. Někdy dobře, někdy zle. Vždy ale nezapomněl dodat připomínku, že je vlastně ten náš Jeřáb nejkrásnější. Ono to tak asi nebylo, ale Jeřábovi se to líbilo, a tak nedal nikdy na Jeřábka dopustit, i když mu jiní ptáci radili, že je Jeřábek nedobrý a často mu radívá zle. Jeřáb měl ale hlavu v obla-

cích, myslel si, že je pták neomylný.

Tu jednou přiletěla krásná labuť. Našemu Jeřábovi se hned zalíbila a chtěl si ji vzít za ženu. Kamarádovi Jeřábkovi se to nelíbilo, protože zjistil, že by již u Jeřába vliv neměl, nebo spíše, že by jej asi Jeřáb od sebe zahnal. Ihned začal labuť před Jeřábem pomlouvat a všelijak jinak hanět. Labuť byla nešťastná, protože i jí se Jeřáb líbil a hned poznala, že to všechno zlé je od Jeřábka, toho zlého našeptávače.

Nevěděla si rady, a tak se zalétla zeptat víly Babuše, která žila na hřebenu hor. Byla to ovšem víla zlá. Ta ji poradila opět špatně. Vadilo jí, že je labuť krásná a že ji má rád krásný pták Jeřáb a ona zde na hřebenu žije

v osamění a nikdo s ní nechce nic mít. Dala naší labuti něco bylinek, prý léčivých, které Jeřába ze závislosti na Jeřábkovi vyléčí. Ale byly to bylinky zlé, které, když si z nich uvařila čaj, namísto toho aby si ji Jeřáb vzal za ženu proto, jak je najednou krásnější, tak naši krásnou bílou labuť očarovaly na jiného ptáka, a to na husu domáci.

Jeřáb, místo aby naší zakletou labuť odčarovoval, tak ji zavrhl a šel se jinde chlubit svým perím. Tak jak mu radil dareba Jeřábek.

Všechno to zlo ale viděl král našich hor. Zle zabouřil, strhl se strašný vítr. Udeřily hromy a blesky. Chlubivého Jeřába i se svým našeptávačem Jeřábkem svrhly z oblouků do lesů na druhé straně Moravy a na nejvyšších vrcholcích je tam nechal zkamenět. Zlou vílu Babuši také zaklel a udělal z ní lesní boudu na hřebeni hor. Jen chudák naše bílá husa zůstala ušetřena, ale zůstala již tak, jak byla. Protože se jí na Malé Moravě velmi líbilo, tak se tam přidala do jednoho domácího hejna hus a žije tam dodnes.

Tak byla potrestána chlubitost, zlé pomluvy a závist najednou. A tak máme nad Svatou Trojicí nad Vysokým Potokem horu Jeřáb s menší horou Jeřábkem, které obě mají na vrcholku kamennou skálu. A na hřebeni hor před horou Sušinou dodnes stojí lovecká chata Babuše.

Ludvík Vrána

HEŘMÁNEK[©]

ČTENÍ PRO ŽENY

Vážené čtenářky,

rok s rokem se sešel a máme tu únor. Podle starých hospodářů je to čas na zhodnocení roku minulého a čas na plánování. Také dobrá hospodyňka se snaží popřemýšlet, kde v chodu domácnosti ještě více ušetřit. A to nejen lepším tříděním odpadů. Průměrná česká domácnost ho vytvoří až 2 tuny ročně!

Poslední únorovou sobotu se bude konat třetí ročník soutěže O malomoravskou buchtu. Než se pustíte do pečení, přečtěte si tomto vydání Heřmánku o mouce něco zajímavého.

Jaké různé druhy mouky existují a jak se používají?

Pšeničné krupice např. hrubá je vhodná do kaší, bramborových knedlíků nebo jako zavařka do polévek; jemná krupice má podobné využití jako hrubá; dětská krupička dehydrovaná je jemnější a je vhodná do dětských kaší, pokrmů a jako zavařka do dětských polévek.

Pšeničné mouky

- hladká Speciál - ve 3 tržních druzích jako pšeničná mouka pekařská Speciál (pro výrobu chleba), pšeničná mouka 00 Extra (široké

použití při výrobě běžného, jemného a cukrářského pečiva) a pšeničná mouka pečivářenská slabá (pro výrobu oplatek a sušenek),

- hladká - chlebová pšeničná, pečivářenská silná, škrobářenská - jsou vhodné pro průmyslové využití,

- polohrubá konzumní Zlatý klas - vhodná do hladkých litých těst, k výrobě kynutých knedlíků, zásmažek, polévek - polohrubá výběrová - podobné využití, je ale světlejší a jemnější,

- hrubá mouka Zlatý klas - používá se k vaření - knedlíky, noky, těstoviny - těstářenská Semolina.

Žitné mouky

- výrazková - pro výrobu chleba,

- chlebová - pro stejné použití,

- tmavá - 3 druhy: jemná, celozrnná jemná, celozrnná hrubá Žitná mouka neobsahuje skoro žádný lepek a chléb jen obtížně kyne. Aby byl chléb vyrobený z žitné mouky snadno stravitelný, musíte upéct žitný celozrnný chléb pomocí chlebového kvasu. Těsto bude kynout pouze tehdy, když ke každým 4 dílům žitné mouky bez lepku přidáte jeden díl mouky typu 550.

Mouka celozrnná je semletá z celého zrna. Celozrnná (hrubozrnná) mouka se vyrábí ze všech druhů obilovin včetně pšenice. Označení „celozrnná“ znamená, že mouka byla rozemleta z celých zrn, a proto má větší obsah vláknin, což se projevuje tmavší barvou pšeničné celozrnné mouky. Je biologicky hodnotná, ale pro vyšší obsah vlákniny hůře stravitelná. Hodné rozšíření názor, že při použití celozrnné mouky bude chléb tmavší, však není pravdivý. Celozrnná mouka graham jemnost mletí odpovídá přechodu mezi hrubou moukou a krupicí, je vhodná k pečení grahamového chleba. Ostatní Pšeničná mouka špaldová je velice drahá, ale také naprosto bez chemických látek, protože pšenice roste na velmi neúrodné půdě, která nevstřebává žádná hnojiva. Má oříškovou chuť a je lehce stravitelná. Mouka vyrobená z prosa je vhodná zejména pro lidi trpící různými alergii. Pšeničná mouka z tvrdé pšenice je díky své konzistenci vhodná pro přípravu rohlíků a lze ji nahradit krupicovou pšeničnou moukou z tvrdé pšenice.

Bílá mouka pro všechny...

Průmyslová revoluce v Anglii v roce 1870 zavedla válcové mlýny (u nás asi o 40 let později), čímž se tato rafinovaná potravinu přiblížila i chudším vrstvám obyvatelstva. Mlýny z obilného zrna odstraňují jeho obal, který se dává vepřím a dobytku jako potrava a nazývá se otruby. Obilné zrna se skládá z bílého vnitřku, který je tvořen převážně škrobem a je hlavním zdrojem bílé mouky. Druhou část tvoří obal zrna a klíček, který obsahuje většinu minerálů, vitamínů a vlákniny.

Výhody celozrnné mouky

Obalová část zrna je ale pro trávení obilného zrna nepostradatelná, protože vitamin

B a vápník, které obalová část obsahuje, jsou potřebné pro trávení škrobu a cukru, které obsahuje vnitřní část zrna. Tělo si pak musí tyto složky vyrobit uměle, což je pro organismus zátěž. Navíc bílá mouka se při trávení nalepí na střevní stěnu a může tak způsobit zácpu. Zácpa zamezuje dobrému vstřebávání živin a tím jejich transportu v organismu. Následkem toho může dojít ke snížení imunity.

Bílá mouka je ve srovnání s celozrnnou moukou ochuzena o 19 % bílkovin, 54 % vápníku, 50 % fosforu, 70 % železa, 86 % mědi, 77 % zinku, 100 % karotenu, 50 % vitamínu B2, 85 % vitamínu B1 a 98 % vlákniny.

Když půjdete do supermarketu...

Překvapily vás tyto informace? Pokud se rozhodne žít zdravěji, neměli byste spoléhat pouze na to, že si vyberete v supermarketu tmavé pečivo a budete zdravější. Obchodníci využili boomu zdravé výživy a často vyrábějí pečivo z mouky bílé a obarvují ji různými barvivy, jako je například karamel nebo oprašená bílá mouka. Jak si s tím poradit?

Alternativou může být, že si zajdete do specializované prodejny zdravé výživy, kde budete mít jistotu, že pečivo je nebarvené. Ti, kteří mají více času, si mohou zkusit upéct vlastní pečivo doma a chléb nebo houska upečená vlastnoručně doma vám jistě bude i více chutnat.

Rada těm, kteří mají méně času, informujte se na složení pečiva u samotných výrobců pečiva. Tyto informace by vám měl každý výrobce bez problémů poskytnout. Mnozí

nahradili pečivo různými obilnými kašemi. I to je jedna z možností. Ať už se rozhodnete jakkoliv, celozrnné pečivo se může alespoň občas stát součástí jídelníčku. Není na škodu si tu a tam dopřát pečivo z bílé mouky. Pokud dovedete správně vyvážit obě strany mince, v tomto případě produkty bílé a celozrnné mouky, a vaše tělo si s tím určité dobře poradí. Záleží jenom na nás, co si vybereme.

Připravil
Petr Mahel

Vysoká v záři lampionů

Pohádkový les s lampionovým průvodem patří už tradičně do Vysoké. Před několika lety ve Vysoké u Malé Moravy vznikla tradice s pořádáním lampionového průvodu vždy na sklonku podzimu, těsně před zimou.

V poslední době se pořadatelské režie

zhostily rodiny Lišků a Svobodů. Každý rok vyšperkují náš „lampionák“ něčím novým. Letošní pohádkový les s pohádkovými bytostmi neměl chybu, krásné masky vítaly děti i dospělé a rozdávaly sladkosti a plnotučným nalévaly něco na zahřátí. Průvodu se

zúčastnilo více než 70 milovníků lampionů a dobré zábavy. Od kapličky přes Centrální náměstí a spodní části sjezdovky se všichni vyšplhali až k pokladu.

Po krátké přestávce se všichni sešli u Lišků před chalupou, kde paní domu Alenka Fox Lišková hosty uvítala vymazlenými langoši, slivovičkou a svařáčkem. Celá akce se nesla v duchu dobré nálady a počet účastníků oproti předešlým letům vzrostl. A to svědčí o tom, že ve Vysoké to žije a pořádané akce se těší velké oblibě.

Za spolek chatařů a chalupářů

Libor Lužík

Zpravodajství z naší osady můžete sledovat mimo jiné i na vumm.cz

Mikuláš ve Vysoké

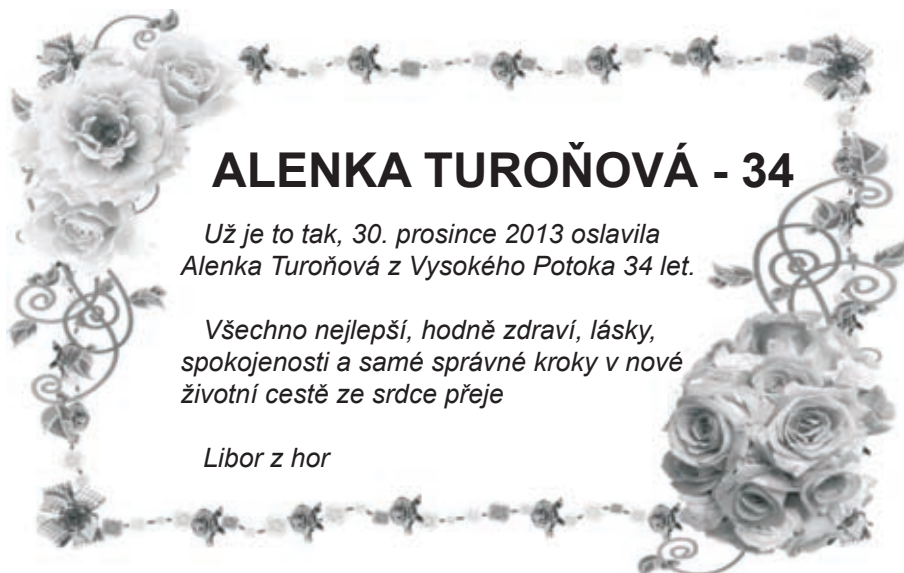
Loňský Mikuláš ve Vysoké se neobešel bez problémů. Až do začátku nikdo netušil, odkud Mikuláš přijde. Staříček Mikuláš se zotavoval v lázních, kde ho podle zlých jazyků navštívila „zubatá“, ale to našťastí nebyla pravda (jako vždycky) a už je zpět mezi námi. Ale nadílku s dětmi nestihl, což ho moc mrzí. Vojtíškovskému Mikulášovi se narodil vnuk, tak byl k nepoužití a Libora z hor vzali čerti!

Tak co teď? Babo rad! Místní stařenky neporadili, ale Mikuláš nakonec přišel. Přimo z nebe se po zlaté stuze snesl spolu s andělem před vchod do kaple, kde už vše kontroloval čert! A nebyl to ledajaký čert, byl to čert SAMICA! Čert řádl před kaplí jak najatý, ale do kaple nesměl. Do kaple by ho pustili snad jen komunisti a jelikož ve Vysoké jsou inteligentní lidé, tak i čert pochopil, že do kaple nemůže. Tak aspoň bouchal na okno a udržoval děti v napětí.

Mikuláš s andělem uvítali všechny přítomné a dětem nadělovali dárečky. Zlobivým uhlí a těm hodným sladkosti a balíčky plných dobrot. Nejen děti, ale i dospěláci museli Mikulášovi povědět básničku nebo zazpívat písničku, aby si zasloužili odměnu. Na závěr se spousta dětí s Mikulášem a andělem

vyfotila na památku. Což místní osadnice Dana Bínová okomentovala slovy: „Bylo to moc pěkný a ještě se nikdy nestalo, že by se s Mikulášem někdo chtěl fotit, až teď“

Libor Lužík

ALENKA TUROŇOVÁ - 34

Už je to tak, 30. prosince 2013 oslavila Alenka Turoňová z Vysokého Potoka 34 let.

Všechno nejlepší, hodně zdraví, lásky, spokojenosti a samé správné kroky v nové životní cestě ze srdce přeje

Libor z hor

Štědrý večer na Vysokém Potoku

Na Štědrý den proběhl již třetí ročník zpívání vánočních koled v kapli Pany Marie Růžencové na Vysokém Potoku.

Jarní počasí ale neodpovídalo vánočnímu času. Kolem deváté přicházejí první návštěvníci na zpívání koled. Dostavila se i rodina Málková s dcerou Míšou, která celý večer hudebně doprovázela a zpívala spolu s námi

koledy. Byla to krásná atmosféra, jen škoda, že nebylo více návštěvníků, jen asi třicet.

V kapliče každoročně zdobíme stromky. Děkujeme rovněž slečně Ing. Jitce Mahelové za darování stromků. Všichni se těšíme na další ročník a ještě jednou mockrát děkujeme tobě Míšo, bylo to kouzelné.

Ladislav Mahel

Možnosti přivýdělnku na venkově

Celý leden to vypadalo, že je za okny spíše jaro, a to nám dělá starosti. To aby se naše včelky nezačaly řídit teplým počasím, což bylo mělo velké následky.

Při dlouhých zimních večerech jsme přemýšleli, co dál s naším projektem. Rozhodli jsme se, že počet našich včelstev rozšíříme. Rozšíření chovu znamená další investice, a proto budeme v únoru mluvit s jedním podnikatelem, který podniká v zemědělství a cestovním ruchu, aby nám poradil, jak získat finance od Evropské unie.

Pokud budeme získávat finance od EU, tak si musíme založit bankovní účet. Proto se momentálně zajímáme o podmínky, které ve spojitosti s bankovními účty nabízí jednotlivé banky.

Jen doufejme, že počasí dostane rozum, aby si včelky odpočinuly a nabraly síly. To platí také pro celou živou přírodu.

Připravil
Petr Mahel

Poohlédnutí za rokem 2013-14 v MŠ Malá Morava

Rok 2013 přinesl opět určité změny jak v životě rodičů, tak v životě jejich ratolestí. Dětem nastal nový školní rok, který je už v polovině a s nimi se změnil i jejich denní režim. Přibýlo více zodpovědnosti nám všem.

MŠ Malá Morava má ve školním roce 2013-14 zapsaných 21 dětí, dívek 11 a chlapců 10. Děti se pilně od začátku roku učí, tvoří výzdoby do mateřské školy, na Obecní úřad Malá Morava a do Školní jídelny Hanušovice. Proběhly také společné akce s rodiči. Do naší školky dojíždí divadelko Ludmily Frištenské. Proběhlo také vánoční fotografování.

Děti se během denního režimu učí rozvoji matematických představ a slovní zásoby, hře na tělo, rozvoji komunikaci či sebeobsluhy, pohybovým aktivitám, zapojují se do výtvarných a pracovních činností, tráví volný čas na krásné čisté a prostorné zahradě. Všechny tyto akce přináší různá úskalí při jejich přípravě. Pedagogové se snaží zútlumit a zlepšit prostředí školky. Ředitelka MŠ zajistila finanční dotaci, kterou využila na tvorbu nové herny. Děti ji využívají od začátku letošního roku.

V prostorách chodeb bylo vytvořeno zábradlí pro menší děti. Vedení MŠ zajistilo finanční sponzorské dary, ze kterých byly dokoupeny hry, hračky a didaktické pomůcky do školky. Došlo k odstranění starého písku, vyčištění pískoviště a natření zahradního nábytku. Dětem bylo nakoupeno překvapení na mikulášskou a martinskou nadílku. Rodiče dětí se mile zapojili do aktivit školky a zúčastnili se společných akcí např. „Příjezd Sv. Martina“ či vánoční besídky.

Do konce tohoto školního roku se děti budou nadále zúčastňovat kulturních akcí, zařadí si na malém školním karneválu, oslaví Den země a Den matek, budou se spolu fotit, pojedou na plavání, pojedou na zmrz-

linu a navštíví hanušovickou školní jídelnu. Na Den dětí je pro ně přichystáno překvapení, rozloučí se s předškoláky. Budou tvořit výzdobu a učit se spoustě nových věcí.

Vážení rodiče, dovolte abych na závěr poděkovala panu starostovi Antonínu Marinovovi a všem členům zastupitelstva obce. Děkujeme, že podporujete chod školky. Dále děkuji všem sponzorům, kteří pravidelně přispívají MŠ finančními dary (Pstruhařství Vysoký Potok, Farma Malá Morava, DP společnost s.r.o., Vysoký Potok, Stavrel Hanušovice - Pan Machula). Děkuji Panu Františku Špárníkovi za poskytnuté balíčky pro děti. Děkuji rodičům, kteří pomáhají a zapojují se do akcí MŠ, že nám věří, že se o jejich děti

snažíme starat co nejlépe, protože toto je velice nesnadný úkol. Děkuji všem - zaměstnankyni MŠ Aleně Turoňové, pak také Mgr. Zdeňce Davidové, Marii Sobotkové a také paní Petře Ždanové, za trpělivost a spolupráci. Děkuji také všem zaměstnancům obce, kteří nám pomáhají s různými pracemi v prostředí MŠ. Ještě jednou moc a upřímně děkuji.

S přáním do nového roku jen to nejlepší, hodně zdraví, osobních či pracovních úspěchů

za MŠ Malá Morava

Anna Hošková
a Alena Turoňová

Črty z moravských dějin

Raný novověk

V roce 1535 bylo vydáno Zřízení zemské markrabství moravského a vznikly tak kraje *novojičínský, olomoucký, brněnský a hradištský*.

V 16. století byl nejvyšším zemským orgánem moravský zemský sněm, který měl právo povolovat berně, měl samostatnou moc pokud šlo o zemská práva a zemské zákonodárství a střežil moravské svobody. V čele země stál královský zemský hejtman s dalšími úředníky. V zahraničí byla Morava chápána téměř jako samostatná stavovská republika.

Počátkem 17. století z iniciativy Karla st. ze Žerotína se Moravané poprvé a naposledy odtrhli a dočasně se odklonili nikoliv od Koruny české, ale od krále (markrabího) Rudolfa II., a vznikla konfederace Moravy, Uher a Rakous, v jejímž čele stál uherský král Matyáš Habsburský přijatý v roce 1608 za moravského markrabího. Matyáš tehdy přiznal moravským stavům právo zákonodárné, a to i bez souhlasu panovníka-markrabího, dále právo zemského sněmu vyvolávat válku a uzavírat mír a bránit zemské zřízení i zbraní, kdyby je panovník porušoval. Tato iniciativa byla výsledkem rozhořčení nad postupem českých stavů a jejich postojem v minulosti k Moravě. Morava vedená Karlem starším ze Žerotína a Františkem z Ditrichštejna se nejprve odmítla připojit k českému stavovskému povstání.

Spojila se s ním až v roce 1619, kdy v zemi proběhl s pomocí českého stavovského vojska převrat.

Bitvy na Bílé hoře se v roce 1620 zúčastnilo na čtyři tisíce mužů moravského vojska

(přesněji řečeno, šlo o žoldnéře z německých zemí najaté za peníze moravských stavů), které vedl Jindřich z Thurnu mladší a Jindřich Šlik.

(Pokračování příště)

Sto let od zahájení první světové války

Letos uplyne sto let od chvíle, kdy po sarské atentátu vypukla první světová válka, které se v té době říkalo Velká válka.

Na jejich bojištích padlo na deset milionů lidí, dvojnásobný počet jich byl zraněn. Události této války bolestně zasáhly snad každou rodinu.

Její důsledky však v letech 1914-1917 pocítovali i lidé hluboko v zázemí.

Na úvod našeho nového seriálu vám chceme přiblížit, jak například stouply ceny od zahájení války do roku 1917.

Malé sele stávalo 20 korun, v r. 1917 už 600 K. 100 kg žita se dříve prodávalo za 15 K, potom až za 260 K, 1 kg fermeže 1 K, potom za 100 K, cena jedné košile 2,40 K na 80 K, jeden pár střevíců podražil z 10 K na 260 K, 1 kg vepřového masa z 1,20 K až na 28 K, jedno vejce z 0,04 K až na 1,40 K a například jeden pluh dvouradličný stál až 850 korun.

Připravil
Petr Mahel

DIVADELNÍ SOUBOR LIPKA
UVÁDÍ

komedii Erica Assouse
HERCI JSOU UNAVENI
o tom, jak se nečekaně zvrhla jedna nevinná oslava získání role.

Hrají - Jarmila Venzarová, Daniela Pretoriusová, Nela Bojdrová,
Oto Pavliš, Arnošt Juránek a Jiří Kyrál

Režie - Libor Líbal

VSTUPNÉ 70 Kč

Kulturní dům Malá Morava
Sobota 22. 2. 2014 v 19.30 hod.

Spolusponzor
ZEOS s.r.o.
PROSTŘEDNÍ LIPKA 126

Veselohra „Herci jsou unaveni“ v podání DS Lipka

Králický Divadelní soubor Lipka se po úspěchu vlastní hry „Květ sakury“ po dvou letech představí malomoravskému publiku s divadelní veselohrou „Herci jsou unaveni“, současného úspěšného francouzského autora Erica Assouse.

Hra je z hereckého prostředí. Herečka s bohatým přítelem pozve na grilování několik svých kolegů z branže do jejich venkovského sídla. Ráda by s nimi oslavila získání hlavní role ve filmu. Zábava se rozjíždí a na programu jsou obvyklá témata z hereckých šaten: scénáře, role, vztahy, peníze, zdraví...

Přátelské setkání? Není to tak jisté, neboť masky velmi rychle padají! A grilování? Velmi, velmi pikantní! Bujarý herecký večírek s typickým francouzským šarmem a překvapivým dojezdem...

Nezapomeňte si poznamenat do kalendáře datum a začátek našeho představení. V kulturním domě na Malé Moravě hrajeme v sobotu 22. února 2014 od 19.30 hod.

A pak... pak už se jenom dobře bavte.

Na vaši návštěvu se těší

Divadelní soubor Lipka

Spolek žen v Malé Moravě
Vás tímto zve na tradiční oslavu

Mezinárodního dne žen

která se uskuteční v pátek 7. března 2014
v restauraci Farmy Morava
se zahájením v 17.00 hodin.

K tanci i poslechu zvou pořadatelé. Hudba a občerstvení je zajištěno.

Silvestrovský volejbal a hokejbal

VYSOKÁ - Poslední den v roce odpoledne ve Vysoké patří hokejbalovému turnaji. Avšak 31. prosince 2013 se ve Vysoké hrál nejen hokejbal, ale dokonce i volejbal pod „širákem“.

Krátce po poledni přivezl z Vojtiškova Martin Tóth své kamarády, aby změřili své síly s domácími hráči SK Vysoká. Jelikož Libor z hor je hroznej lenoch a od podzimu nestačil sundat ze hřiště volejbalovou síť, tak byla jasná volba! Hrál se volejbal na zmrzlé antuce. Po půl hodině běhání za zmrzlým balónem jsme dostali rozum a radši jsme si dali správně vychlazené pívko, sundali jsme síť a donesli branky.

Prátelský zápas mezi SK Vysoká a Vojtiškovem mohl začít. Do domácí brány měla nastoupit Darča Dodo Lužiková, ale pro nebezpečí umrznutí se raději stáhla do chalupy a fandila za oknem. Další avizovaná posila z Králík taky nedorazila, protože plnila ještě povinnosti v oddíle za kopečky. Na letošním hokejbale by už ale neměla chybět, jelikož manažer SK Vysoká nabídl teď už volné hráčce doživotní angažmá s využitím nejvyšších výhod.

Do branky Vysoké se postavil hokejbalový nestor Martin Tóth, na straně hostů hájil bránu jeho syn Mihail Tóth. Prátelský zápas obohatila účast zahraničních hráčů - Evy od Trenčína a Nicka z Nizozemí. Libor z hor pohotově zareagoval a Evču přibral pod svá křídla, Nicka ze země tulipánů za jedno pivo prodal juniorce Vojtiškova.

Zápas začal a bylo se opravdu na co dívat. Nejen hra byla zajímavá, ale jakmile se zmocnila míčku slovenská krasavice, tak na ni mohli junioři oči nechat a za čumendu jim vstřelila hned dva úvodní góly utkání. V tu chvíli klukům z Vojtiškova tvrdly nejen úsměvy. Další góly přidali Luděk Svoboda a jeho levé křídlo Libor z hor.

Potom se osmělili i hosté a začali náskok domácích snižovat. Po druhé třetině za stavu 11:6 vystřídal hrajícího manažera domácích Jirka Macháček, který v brance doslova

čaroval. Martin se přesunul do útoku a hned vsítil gól. Branky se dočkal i Nick, který svojí slovenské přítelkyni ukázal, jak to hrají v Holandsku.

Zápas skončil celkovým výsledkem 14:9

pro SK Vysoká. Výsledek nebyl ani tak důležitý, hlavně že jsme se sešli a při troše pohybu oslavili konec roku 2013 ve Vysoké.

Libor Lužík

V případě, že nám vydrží mrazivé počasí i v příštích dnech, bude pro veřejnost opět otevřeno venkovní ledové kluziště před obecním úřadem. Kluziště je osvětleno a v provozu prakticky nepřetržitě. Přijďte oprášit své bruslařské umění.

Foto Petr Mahel